

༡༡།བར་ཁྱེད་
ཁྱེད་གསལ་དགའ་སྟོན།

དམུ་དགེ་ལས་མ་གཏན་གྱིས་འཛུམ་པ།

མཚོ་སྔན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

༡། །བར་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་དགའ་སྟོན་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

དཔྱ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྩམས།

མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏文语法明悦/毛尔盖·桑木旦著. —西宁:青海民族出版社, 2005. 1

ISBN 7-5420-1097-2

I. 藏... II. 毛... III. 藏文—语法 IV. H214.4

中国版本图书馆CIP数据核字(2004)第139554号

ཚུམ་རྒྱུ་འགན་འཁུར་པ།	ཕྱགས་བྱམས།
དབ་གཞིའི་བཟང་འགྲེང་པ།	མེ་ཁྱོ་
དབར་རྒྱན་འགན་ཁེན་པ།	ཡིུ་མེུ་ལྷ།

བར་རྒྱུ་མོ་གསལ་དགའ་ལྷོན།

དཔྱ་དཔེ་བཙམ་གཏན་ཁྲིམ་བཙམས།

དཔེ་རྒྱུ།	མཚོ་ལྷན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། (ཕི་ཡིང་ཁྱང་ཁྱིམ་ལྷན་ཁང་ལྷན་ཁང་10)
འབྲེལ་ས་ལྷེ།	རྒྱལ་ཁང་810001 ཁ་པར་6143426
བརྒྱུ་དེ་འཛོམ་།	མཚོ་ལྷན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཀུ་དཔེ་ཁང་།
པར་འདེབས།	ཕི་ཡིང་མི་རིགས་པར་ཁང་།
དྲིལ་ཆ་ད།	850mm × 1168mm 1/32
དབར་ཤོག	9.25
ཡིག་ཁྲམས།	ཁྲི17.4
པར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
དབར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་དབར་ཐེངས་དང་པོ་དབར།
དབར་ཁྲམས།	1—3 000

དཔེ་ཆ་གསལ། ISBN 7-5420-1097-2/G · 705

ཕྱིན་ཡོང་། ལྷན་12.00

པར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་པར་བལྟས་བརྒྱུའ་ན་ཁྲིམས་ཆད་ཡོད།
(ཤོག་རིས་ཆད་ནོར་སྒྲིག་སྒྲིག་གང་ཁྱང་ཡོད་ཆེ་པར་ཁང་ལ་ཁྲི་གཏུག་བྱ།)

དཀར་ཆག

བར་ཁྱོད་ཁྱོ་གསལ་དགའ་ཕྱོན་ཞེས་

བྱ་བ་བཟུགས་སྟེ། |(1)

དང་པོ། ཡི་གེའི་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བཤད་པ།(1)

གཉིས་པ། བོད་ཡིག་གཏན་ལ་ཕབ་ཚུལ་
བཤད་པ།(5)

གསུམ་པ། བོད་ཡིག་གོང་འཕེལ་བྱུང་
ཚུལ་བཤད་པ།(8)

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ།(11)

ལྔ་པ། མིང་བཤད་པ།(31)

དྲུག་པ། ཚིག་བཤད་པ།(39)

བདུན་པ། རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ།(45)

བརྒྱད་པ། ཚིག་སྒྱུར་བཤད་པ།(64)

དགུ་པ། ཚིག་སྤང་སྒྱི་བཤད་པ།(70)

- བརྟུ་བ། སྒྲུང་འདུས་མ་བཤད་པ།(87)
- བརྟུ་གཅིག་པ། བདག་སྒྲུབ་བཤད་པ།(93)
- བརྟུ་གཉིས་པ། དགག་སྒྲུབ་བཤད་པ།(100)
- བརྟུ་གསུམ་པ། གྲུང་སྒྲོག་སྒྲུང་འདུས་སྒྲོག་སྒྲུང་
བཤད་པ།(103)
- བརྟུ་བཞི་བ། ཡི་གེ་འདུག་པའི་གནས་བརྒྱད་
བཤད་པ།(110)
- བཙུ་ལ་བ། ཡི་གེ་བཙུག་པའི་བཤད་པ།(121)
- རྟུ་གསུམ་གྱི་རེ་ལྟ་མེད།(129)
- སྒྲུམ་རྟུགས་གྱི་འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཁ་བྱང་
དང་སྒྲུམ་པ་བོ།(222)
- དག་ཡིག་འགའ་ཞིག་གི་ཁ་བྱང་།(226)
- བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་བརྟུ་བཙུག་སྒྲུམ་རྟུགས་ཀྱི་
འདུག་པའི་ཆེན་འགྲེལ་རབ་གསལ་སྒྲོག་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཙུགས་སོ། །.....(231)
- དང་བོ། སྒྲུམ་རྟུ་བའི་ཆེན་རྟུང་ཟད་འགྲེལ་བ།(232)

གཉིས་པ། ཏགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་

འགྲེལ་བ།(263)

༡། །བརྩོན་སྒོ་གསལ་དགའ་སྟོན་ཞེས་ བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དམར་མེར་འོད་དུ་འཛེར་བའི་ཚེ་དགའ་ཡིས། །
དཔག་མེད་ཤེས་རབ་སྣང་བའི་དཔལ་སྟོན་ཞིང་། །
ཡེ་ཤེས་རལ་གྱིས་སྒྲིངས་ཀྱན་གཞོན་མཛད་པའི། །
དཔལ་ལྷན་དང་བའི་མགོན་དེས་དགེ་ལེགས་སྦྱུ། །
གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྒོ་གསལ་པ་ལྷའི་འདབ། །
ལྷག་པར་གྲོལ་བའི་གདམས་པ་ཉི་མའི་འོད། །
བརྩོན་རིག་པ་སྒྲེལ་བའི་བྱ་བ་དེར། །
ཆུན་པོའི་བཙོན་པ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པར་བྱུར། །

འདིར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་བརྩོན་པའི་རིག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡི་གེ་རྒྱུར་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་ལོ། ཡི་གེའི་རྒྱུར་བ་རྒྱུར་བཤད་པ།

རྒྱུར་ཡི་གེའི་རོ་བོ་སྒྲ་དང་གཞུགས་གང་ཡིན་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་

ཁྱི་སྒྲ་བ་ཉི་བར་སྒྲིབ་རིག་པ་བ་ནམས་ཁྱིས་ཡི་གེ་ནི་སྒྲ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ས་
 པའ་ཁྱི་སྒྲ་འཇུག་ལས། ཡི་གེའི་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲ་གང་ཞིག་འབྱུང་ཆགས་པའོ།
 ཞེས་གསུངས། ཚད་མ་བ་ནམས་ཀྱང་སྒྲར་འདོད་དེ། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལས།
 ཡི་གེ་ཀུན་སྒྲིང་ཤེས་པ་ལས། རྒྱེ་ལ་ཤེས་པས་སྒྲ་སྒྱེ་ལོ། ཞེས་ཡི་གེའི་རོ་བོ་སྤང་
 གྱི་གདངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། ཇི་བཞིན་ཏུ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྒྲ་
 ཚད་པ་ནམས་ཁྱིས་ཀྱང་ཡི་གེའི་རོ་བོ་སྒྲ་ཁོན་པར་འདོད་དེ། མིང་ཆེག་གཉིས་ཀྱི་
 ཚུལ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤང་གྱི་གདངས་དེ། ཡི་གེའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། ཇི་
 ཡང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུང་གཡོས། དེ་ལས་ཡི་གེའི་གདངས་སྒྱུ། དེ་
 ཉིད་མིག་འཇུག་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ཅན་ལ་བྱུང་ཏུ། གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ཅན་
 ལ་རིང་བོ། གསུམ་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ཅན་ལ་ཤིན་ཏུ་རིང་བོའི་བ་སྤྲད་སྒྱུར། ཡི་གེའི་
 རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་ཞེན། གནས་དང་། བྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་དང་། རྣམ་པར་
 ཉོག་པའམ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་བྱུང་བའོ། །

དང་བོ་གནས་ནི་གཞིའི་རྒྱ་སྟེ། དྲིལ་བུའི་ཁོག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་
 དེ། ཁོག་པ་དང་། མགྲིན་པ་དང་། ཀན་དང་། རྩེ་དང་། རྩ་དང་། སྤྱི་བོ་དང་།
 སོ་དང་། མཆུ་ནམས་སོ། །གནས་དེ་ནམས་ཀྱང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། རྟོག་པའི་
 གནས་དང་། ཡངས་པའི་གནས་གཉིས་སུ་འདུ། རྟོག་པའི་གནས་ནི་མགྲིན་པ་
 དང་། རྩ་དང་། སྤྱི་བོའི་སྤྱང་པའི་སྤྱབས་གསུམ་སོ། །ཡངས་པའི་གནས་ནི་
 ཁོག་པ་དང་། ཀན་དང་། རྩེ་དང་། སོ་དང་། མཆུ་ལའོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ནི། ཡི་གེ་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉྩེ། དྲིལ་བུའི་མེ་ལྷ་
བུ་ཡིན་ལ། མེ་དང་ཀན་གཉིས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གནས་ནམས་སྤྱ་མཉེན་
པའི་དབང་གིས་བྱེད་པ་ནམ་པ་རྒྱག་བྱེད་དེ། མཉེན་པ་དང་། རྩེ་བཤད་མཉེན་པ་
དང་། བཙུམ་པ་དང་། མེ་བ་དང་། རྩེ་ག་པ་དང་། ཡངས་པར་བྱས་པའི་
དབང་གིས་ཡི་གེ་སོ་སོ་འབྱུང་བའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་ནི། རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉྩེ་དྲིལ་བུ་རྒྱུ་པའི་ལག་པ་ལྷ་
བུ་ཡིན།

བཞི་པ་ནམ་པར་རྟོག་པའམ་ཤེས་པ་ནི། སྤུལ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ཉྩེ།
དྲིལ་བུ་འཁྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུས་བུ་ལྷ་བུ་ཉྩེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྒྲེ།
དེའི་དབང་གིས་རྒྱུ་གཡོས་ཏེ་བྱེད་པ་ནམས་རྒྱུ་པར་བྱེད་དོ། །མདོར་ན། ཡི་
གེའི་ནམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་སྒྲེ་ཞིང་། དེ་རྒྱུས་པ་ན་ཡི་གེ་བརྗོད་པར་འདོད་
པའི་ཀུན་སྤྱོད་སྒྲེ། ཀུན་སྤྱོད་དེས་བསྐྱེལ་བ་ན། བར་གི་རྒྱུ་གཡོས་ཏེ་གནས་
དང་བྱེད་པ་ནམས་རྒྱུ་པར་བྱེད་ཅིང་། དབྱུགས་དབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སྤྲི་ནམ་འཁྱར་ཡི་གེ་སོ་སོའི་ནམ་པར་སྒྲེ་བར་འཁྱར་ཏེ། ཡི་གེ་ནི་སྤྱ་གཞིར་
བྱས་པ་ལ་གནས་ནམས་སྤྱ་མེ་སོགས་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་འཁྱར་ཙམ་
ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་ན། གཞི་ཤིང་གཅིག་ལྷ་བརྗོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་
རྒྱུ་སོ་དང་གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ནམ་འཁྱར་སྤྱ་ཚོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ།
གཞི་སྤྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་གནས་དང་བྱེད་པའི་བྱུད་པར་ལས་ཡི་གེ་སྤྱ་ཚོགས་.....

པར་འབྱུར་རོ། །སྐར་ལྷུང་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་མཚན་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་ཡི་གེ་
དངོས་མིན་ཡང་ཡི་གེ་ཞེས་འདོགས་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་དང་། ཉི་
མའི་གཞུགས་རིས་ལ་བལྟས་ནས་འདི་ནི་ཟླ་བའོ། །འདི་ནི་ཉི་མའོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ལྟར། འོན་ཀྱང་ཁྱ་ནག་པ་དག་གིས་ཡི་གེའི་གཞུགས་ཁོ་ན་ཡི་གེར་འདོད་ཀྱི།
ཡི་གེ་སྐྱ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། “ཡི་གེ་ཟེར་བ་ནི། སྐད་ཆ་འགོད་པའི་ཡིག་
ཐོག་གི་ཉགས་ཤིག་རེད”ཟེར་ཞིང་། མིང་དང་། ཆོག་དང་། བརྗོད་པ་སོགས་
ནི་སྐྱ་ཡིན་པར་འདོད་མོད། “ཆོག་ཟེར་བ་ནི། ཡི་གེ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་
དག་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིད་ལ། རང་དབང་གི་སྒྲི་ནས་བེད་སྤྱད་གཏོང་བྱུང་པའི་
སྐད་ཆའི་ཐེ་ཚན་རྒྱུད་ཤོས་དེ་ལ་ཟེར།”ཞེས་བཤད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། ཆོག་
དེ་ཡི་གེ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་གཞུགས་ཡིན་པས། ཆོག་ཀྱང་གཞུགས་ཡིན་
དགོས་པར་འབྱུར་རོ། །

སྐར་འཇིག་རྟེན་ན་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སྒོའི་ཆལ་
ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ཡི་གེའི་རིགས་སུ་ལྷུང་པ་འང་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ལ། ལེགས་
སྐར་དང་བོད་ཡིག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཅ་བ་……
བྱས་ཏེ་སྐར་སྟོག་གི་ནམ་པས་བེད་སྤྱད་པས་རང་སྐད་ལ་མི་འདྲང་བ་མེད་པར་
མ་ཟད། བདག་གཞན་ཏུས་གསུམ་སོགས་མ་འབྲེལ་བར་མཚན་པར་བྱེད་བྱུང་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བད་སྐྱོད་པའི་གཞུང་ཡང་ཡི་གེ་དང་མཉམ་ཏུ་ཕན་ཚུན་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཟུ་ནག་གི་ཡི་གེ་སྐགས་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ནི། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་དང་
 དེའི་གཟུགས་རིས་གིས་ཏེ་གཟུགས་རིས་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ཡི་གེར་གྱུར་ནས་.....
 གོང་འཕེལ་རུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་གང་འཇུག། ཡི་གེ་ནི་ཡིག་གཟུགས་ཁོ་ནར་
 འདོད་པའི་ཟུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །ཟུ་ནག་གི་བརྗོད་སྟེན་པའི་
 གཞུང་དེ་ཡང་ཡི་གེ་དར་མཉམ་རུ་བསྐྱོད་པ་ཞིག་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་དར་བ་ཤིན་རུ་
 སྤེལ་བརྗོད་སྟེན་པའི་གཞུང་བྱུང་བ་ནི་འཕྱི་རྒྱ། དེ་བྱུང་ནས་ཁོ་བརྗོད་ཡས་མས་
 ལས་མ་འགོར་བེད། དེ་ཡང་ཕྱི་སྤྱིར་བའི་བརྗོད་སྟེན་པའི་རིག་པ་སྦྱར་བ་རེད།
 སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཐའ་དག་པ་སྦྱར་བྱུང་བའི་རིས་པ་ཡང་.....
 མེད་ལ། གང་འཕྱོད་པ་དག་སྦྱར་བ་ལས་མཐའ་དག་པ་ནི་སྦྱར་མེད་པར་
 མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཐོད་ཡིག་གཏན་ལ་ཕབ་ཚུལ་བཤད་པ།

ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐམ་པོ་ཡན་ཆད་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་སྟེལ་དང་...
 བརྗོད་སྟེན་པའི་གཞུང་སྐགས་མེད་ལ། སྤྱིར་བཙན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་དར་ཞིང་
 རྒྱས་པས། ཆོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་དགོས་མཁོར་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་སྟེལ་དང་བརྗོད་
 པའི་གཞུང་སྐགས་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མེད་རུ་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས།
 གཏུལ་བྱ་མི་ཨ་རུའི་བྱ་ཐོན་མི་སམ་རྩོད་ཞེས་བྱ་བའི་སྟེན་པའི་གྲགས་པ་བྲན་
 མཐོ་བ་དེ་ཉིད་འཕགས་ལྷལ་རུ་མངགས་ཏེ་ཕྱིར་སློབས་ནས་ཐོད་ཡིག་བསྐྱེགས་

ཤིང་བད་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་བཅའ་ས་པ་དང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱང་ལེགས་པར་.....
 བཅོས་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་། སྤྱི་ལུང་བཅུན་བཅོས་འབྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་མེ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་བོ་སྤང་བཅུན་གྱིས། མགར་ཡུལ་བཟང་
 དང་འཁོར་མང་བོ་རྒྱ་ཁོར་དངོས་པའི་རྒྱུང་བད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་
 མངགས་མོད། འཁོར་པལ་ཆེར་ཆོད་པས་ཤི། མགར་ཡུལ་བཟང་ཁོར་ང་ཡང་
 ཤི་ལ་ཁད་བྱས། ཁོར་རྒྱལ་ས་ཀྱང་བཟང་དེ་ཕྱིར་ལོག་པས། རྒྱལ་བོའི་སྤྱགས་
 དགོངས་མ་འབྲུབ། དེ་ནས་ཐོན་མི་སམ་རྩྱ་པ་དེ་དུས་ལོ་བརྒྱུད་ལོན་ཞིང་རིག་
 པ་གསལ་ལ་བཅོན་འབྲུས་ཆེ་བར་ཤེས་ནས། དེ་ལ་གྲོགས་རོ་ཆེ་ཤེས་ཤིང་ཁྲིལ་
 ཡོད་པའི་ལོ་གཞོན་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ལ་གསེར་དང་རྟ་དྲེལ་སྟགས་.....
 དངོས་སྤྱུས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་གནང་ནས་རྒྱ་གར་དུ་མངགས། ཞེས་བཤད་དོ།
 ཐོན་མི་སྟགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིན་ལེར་ཁྲུའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟགས་སུ་བྱིན་ཏེ།
 བཅའ་ཅེ་ལྟ་རིགས་པའི་སང་གེ་དང་། ཡིག་མཁན་ལི་བྱིན་ཀ་ར་ལ་སྟགས་པའི་
 པརྟེ་ཏ་མང་བོ་བཞུན་ནས་ལོ་མང་བོར་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས་ཏེ། རིག་པའི་གནས་
 ཏུ་མ་དང་བད་སྒྲིབ་པའི་རིག་པ་མཐར་བྱིན་པར་བསྐབས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་.....
 པར་བྱས་ཏེ། སྤང་བོད་དུ་ལོག་ནས་བོད་ཡིག་མཛད་ཚུལ་ནི། ལེགས་སྒྱུར་ལ་
 དབྱངས་བཅུ་དྲུག་དང་། གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་ཡོད་མོད། ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྤང་
 དང་། བོད་སྤང་མི་འདྲ་བས་འདྲོར་ལེན་བྱས་པ་འདི་ལྟར། དབྱངས་བཅུ་དྲུག་
 ལས། ཨི་ཡུ་ཨི་ཨི་བཞི་མ་གཉོགས་བོད་ལ་མི་མཁོ་བས། དབྱངས་དང་བོ་ཨི་

ཡིག་གསལ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱུན་ཏེ། ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དོར། གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་འི་
ནང་ནས་བཅུ་གཅིག་བོད་ལ་མི་མཁོ་བས་དོར་ཏེ། ལྷག་མ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ཐོག་
ཏུ་དབྱངས་ནས་བོར་བའི་ཨ་ཡིག་བསྐྱུན་པས་ཉེར་བཞི་དང་། དེའི་མྱོང་ཏུ་
སྟོང་ཏུ་ཅ་ཆ་ང་གསུམ་དང་། སྟོང་ཏུ་ཞ་བ་འ་གསུམ་གསར་ཏུ་བསྐྱུན་ཏེ།
གསལ་བྱེད་སྟུང་མུའི་ངེས་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ལེགས་སྒྱར་ལ་མེད་པའི་
གསར་བཏོད། ཐོན་འཇུག་དང་རྩེས་འཇུག་གི་རྣམ་བཞག་དང་། ཐོན་འཇུག་
རྣམས་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་འཇུག་པའི་བྱད་པར་དང་། ལེགས་སྒྱར་ལ་
གསལ་བྱེད་གང་ཡིན་བཅེག་ཆོག་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་མི་འཆོམ་པས་མགོ་ཅན་
གསུམ་དང་། འདྲགས་ཅན་བཞི་སྟགས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །

བརྟུ་སྟོང་པའི་གཞུང་ལུགས་སྐབས། ལེགས་སྒྱར་ལ་མིང་གི་རྣམ་དབྱེ་ཉེར་
གཅིག་དང་། བྱིངས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་
དེ་དག་ལས། བྱིངས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཆང་མ་མི་མཁོ་ལ། བོད་རང་ལ་ཡོད་པའི་
མིང་གི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཁོ་ན་གཏན་ལ་ཕབ། ཆོག་ཕྱང་དང་ཁྱེན་དག་ཀྱང་
ལེགས་སྒྱར་ལ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། ཐོན་མིས་བོད་རང་སྐད་ལ་
མི་འཕྲོད་པ་དག་ར་མགོ་ལུག་སྒྱར་མ་བྱས་པར། རང་སྐད་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱེན་ལྷན།
ལྷག་བཅས། འབྱེད་སྟུང་། དགར་བསྐྱུན་སྟགས་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །དེ་ལྟར་
ཐོན་མི་སམ་རྩྭ་ཤས་བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསལ་ཐོན་རྩེས་སྟགས་གཏན་ལ་.....
ཕབ་པར་མ་ཟད། བརྟུ་སྟོང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་བཅོས་པས་འཕགས་

ཡུལ་གྱི་པ་རྒྱུ་ཏ་དག་ཀྱང་ལ་མཚར་ནས། སྒོ་མིར་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་པ་དེ་བ་
 ཐེངས་མཁུ་པ་འདི་དགའ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གསལ་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས། བོད་ཡིག་
 ཅི་ལེགས་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བཞོས་པས་བོད་སྐད་དང་ཇི་བཞིན་མི་མཚུངས་་་་
 ཟེར་བ་ནི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་སྒོ་མིས་ལེགས་སྒྱུར་
 ལ་འདྲོར་ལེན་འཕོར་ཆེན་བྱས་པར་མ་ཟད་བསྐྱེད་པ་ཅད་བརྒྱུད་པ་འདི་གསལ་
 བཞིན་ཏུ་རང་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་སྒྲིབ་དང་། གསལ་བཏོད་སྒྲིབ་མེད་
 པ་བྱས་པ་གོང་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་ལ། བོད་ཡིག་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་སྒོ་མིས་བོད་ཡིག་གཏམ་ལ་ཕབ་པའི་རྒྱུ་ལྟ་སྒོ་མི་མདོ་མེད་་་་
 སྒྲིབ་མདོ་ལ་སྐྱེད་པའི་བརྟེན་བཅས་བརྒྱུད་མཛད། ཁོང་གི་མཆན་བྱ་སྒྲིབ་མ་
 ཡ་ཅ་ཅུ་རྟམ་གོ་ཤིང་དང་། ལྟ་ལུང་རྩི་རྩི་དཔལ་ལ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་
 ཡིག་དང་བར་སྒྲིབ་རིག་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། ཆོས་དང་རིག་གནས་
 ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། བྱིས་ལོ་བཅན་གྱི་ཏུས་ལོ་རྒྱ་བ་ལེ་རོ་
 ཅན་སྐྱེད་ཀྱིས་གཞུང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ། མིང་
 དང་ཆོག་གི་ཐ་སྒྲིབ་དཔལ་ཏུ་མེད་པ་གཏམ་ལ་ཕབ་སྟེ། བོད་ཡིག་དར་ཞིང་
 རྒྱས་པར་མཛད། བྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་རལ་བ་ཅན་གྱི་ཏུས་ལྟ། ཉི་འག་གི་མཁན་
 པོ་ཡ་ཅ་ཅུ་རྩི་རྩི་མི་ཉ་དང་། ལྟ་རྩི་པོ་རྩི་དང་། ལྟ་ལྟ་པོ་རྩི་དང་། ལྟ་ལྟ་པོ་

ལ་དང་། བོ་རྟེ་མ་ཅ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྒྱུ་ཏ་དང་། རྩ་ཏ་ཀྱི་ལ་
 དང་། ལོ་ལྷ་བ་མཁན་ཆེན་ཏུ་གྲགས་པ་རྩ་ལོ་ན་དང་། རོ་ཡ་རྒྱུ་ཏ་དང་།
 མཁུ་ཤི་ལྷ་དང་། རྩ་ལྷ་ཤི་ལ་ལ་སོགས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་དང་རིག་
 པའི་གནས་ཏུ་མ་རྒྱ་གར་ནག་ལི་དང་བལ་བོ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་ཏུ་
 བསྐྱར་ཅིང་མིང་ཏུ་བཏགས་པ་རྣམས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་ཏེ་ནམ་ཏུ་ཡང་.....
 གཞུང་ལུགས་དེ་ལས་མི་བསྐྱར་ཞིང་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་བྱང་བར་གྱིས་ཤིག
 ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། སྐར་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་
 གཏན་ལ་ལམ། ལོ་ལྷ་བ་སྐ་ཙག་ཞང་གསུམ་སོགས་གྱིས་གཞུང་མང་བོ་བོད་
 ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བར་མ་ཟད། སྐ་རྩ་བམ་གཉིས། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་མོ།
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཆོག་མཛོད་མང་བོ་བཅམས་ཏེ་བོད་ཡིག་དར་ཞིང་.....
 རྒྱས་པར་བྱས། བྱེ་དར་གྱི་ཏུས་སྤ། རྒྱ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་སྤྱི་ཉི་ལམ་དཔོན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བས། བོད་ཀྱི་བར་སྤོབ་པའི་གཞུང་སྤོབ་པའི་སྤོ་མཆོན་ཆ་ལྟ་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཅམས་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་ཆོག་འབྲད་སོགས་ལ་གསལ་བཤད་དང་ཞལ་.....
 རྩོན་མཛད། ལོ་ཆེན་རིན་པམ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་
 འཕེལ་རྒྱས་བཏང་སྟབས། བྱེས་ཀྱི་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས་རྩོན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 ལག་རྒྱུ་དང་སྤོ་ཡོན་ལ་ཡེ་མཆོན་སྤྱིས་ཏེ། བེ་རོ་ཙ་ན་ནམ་མཁའ་དག་དང་
 མཉམ། །སྐ་ཙག་རྣམ་གཉིས་ཉི་ཟླ་བྱང་གཅིག་ལ། །རིན་ཆེན་བཟང་བོ་ཐོ་
 རེངས་སྐར་ཆེན་ཙམ། །ཁོ་བོ་དེ་དྲུང་སྤོན་བུ་མེ་འབྱེར་བཞིན། །ཞེས་བཤགས་

བརྗོད་མཛད་དོ། །དེ་རྗེས་རྗོགས་ཆེན་པོས་ཀྱང་དག་ཡིག་ཉེར་མཁོ་སྤྲོད་སྤྲོད་
 བཅུ་མས་ཏེ། སྤར་ནས་ཡིག་ཆོགས་སྒྲུང་ཕྱིར་ད་དྲག་དང་བྱ་བྱག་ཅན་ལ་འ་
 མཐའ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲོད་གསལ་བར་གསུང་བ་སྤྲོད་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་
 བསོད་ནམས་ཅེ་མའི་བྱིས་འཇུག་དང་། ས་པུ་བྱི་སྒྲིབ་འཇུག དབང་མའི་
 ཆོགས་གསུམ་གསལ་བ། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱི་བ་མ་ཏོག་སྤྲོད་བཅུ་བཙས་ཤིན་
 ཏུ་མང་། སྤུ་ཆོགས་དང་། དག་ཡིག་གི་སྒྲིབ་སྤྲོད་ཀྱི་མཆོན་བྱང་ཞིག་འོག་
 ཏུ་འགོད་པར་འདྲི་བའི་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བརྗོད་
 སྒྲིབ་པའི་རིག་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་བྱུང་སྟེ་བོད་སྤྲོད་.....
 ཆོས་སྤྲོད་གང་ལའང་བོད་སྤྲོད་ཆོག་པའི་སྤྲོད་ཡིག་དང་སྤྲོད་སྤྲོད་ཏུ་གྱུར། རྒྱ་ནག་
 ལའང་སྤྲོད་བྱི་སྤྲོད་མི་འདྲ་བ་དང་། ཞིང་ཆེན་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་སྤྲོད་མི་
 འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། སྤར་ཏེ་དང་ཀོན་ཏུང་སྤྲོད་ལྷལ་གྱི་འགའ་ཞིག་ལ་
 རྗོགས་སྤྲོད་ཡོད་ཀྱང་། ཡི་གེ་དང་ཡིག་ཐོག་གི་སྤྲོད་དེ་ཉིད་གཅིག་གྱུར་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། བོད་དུ་འདྲ་རྒྱུ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་
 དང་། རྒྱལ་རྒྱུ་སྤྲོད་གང་དམ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་ཡི་གེ་
 དང་ཡིག་ཐོག་གི་སྤྲོད་དེ་ཉིད་སྤྲོད་མའང་རིས་ནས། སྤྲོད་ཨ་མ་དཔོན་མཐའི་
 བར་གཅིག་པར་མ་ཟད། ཀྱན་བྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བོད་སྤྲོད་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ལ་ལ་ན་རེ། ཐོན་མིས་བོད་ཡིག་དང་བརྗོད་གསལ་གཏོང་བྱས་པ་ནས་
 བཟུང་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་མ་སོང་བར་སོན་གནས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་རེད་.....